Esperanto-kurso por progresantoj	Dato: 16.3.1 Versio: 1	Xosé Conde CC BY NC SA

13. -ig-kaj -ig-: profundigaj ekzercoj

Memoru pri la problemaj verboj:

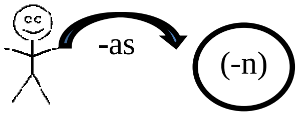 	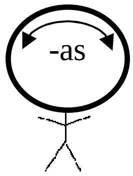
Du-ligaj verboj (transitivaj)	**Unu-ligaj verboj (ne transitivaj)**
	fermiĝi
bruligi	komenciĝi/finiĝi
haltigi	ŝanĝiĝi
pasigi	pasi
daŭrigi	okazi
	aperi

1. Metu la taŭgajn verbojn en la truojn

finiĝis	aperis	haltigi	pasigis	malfermis	daŭrigis	malfermiĝis
ŝanĝiĝis	bruligis	fermis	pasis	okazis	aŭdiĝis	

En la placo .... granda fajra spektaklo. Dum multaj minutojn ....nur muziko, sed subite ....ligna domo kiu estis sur la scenejo kaj ....du aktoroj. Ili ofte ....kaj ....la pordojn kaj la fenestrojn de la domo kaj ĝia aspekto tute ....dum la seanco. Fine unu el la aktoroj ....alumeton al la alia kaj li ....la lignan domon. Estis vere bela, sed iom danĝera.

Kiam la fajro-spektaklo ....ni foriris de la placo. Preskaŭ alveninte al la bushaltejo ni provis ....buson, se ĝi ....antaŭ ni kaj ....sian vojaĝon. Mi iĝis furioza kaj revenis hejmen per taksio.

2. Nun vi: skribu kelklinian rakonteton uzante la jenajn verbojn: okazi, aperi, finiĝi (aŭ komenciĝi), ŝanĝiĝi, bruligi, haltigi, pasi, pasigi, daŭrigi, fermiĝi (aŭ malfermiĝi)

Atentu!

Ne ĉiam du-liga verbo havas komplementon kun n-finaĵo. Rigardu:

- Li komencis fumi tre juna

...Sed estas facile scii ke temas pri du-liga verbo ĉar ni povas konstrui la jenan frazon:

- Li komencis ion

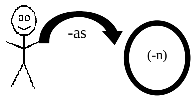

Aliflanke, ne ĉiam kiam estas komplemento kun n-finaĵo temas pri rekta objekto en du-liga verbo. La n-finaĵon oni uzas ankaŭ por aliaj funkcioj. Rigardu:

- La supo kuiriĝis la tutan matenon

...Sed ni scias ke kuiriĝi ne povas esti du-liga verbo ĉar havas la sufikson -iĝ- kaj ni ne povas konsrui la jenan frazon:

- ~~La supo kuiriĝis ion~~ (!?)

Temas, do, pri unu-liga verbo:

- La supo kuiriĝis.

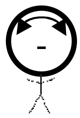

Ekzercoj

3. Decidu ĉu la jenaj verboj estas unu-ligaj aŭ du-ligaj

Frazo	Du-liga verbo (transitiva)	Unu-liga verbo (ne transitiva)
	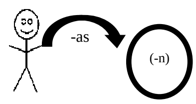	
Ĉu la vendejo malfermiĝas ĉi-vesperon?		
Post la kafo li komencis kanti		
Ĉu jam finiĝis la kuko?		
La ĉielo ŝanĝiĝis la lastan vesperon tre rapide		
Ĉu jam pasis la buso ĉi tiun matenon aŭ ne?		
Okazas E-kongreso ĉiujare		
Se vi ne fermas la fenestrojn aperos multaj kuloj en la tuta domo		
Kiu bruligis la librojn?		

Haltigu la maŝinon!		
Post la akcidento mi ne povas daŭrigi la vojaĝon		
Kiom da tempo vi pasigis ĉe la marbordo?		

4. Metu la n-finaĵon kie necesas kaj diru ĉu la verbo estas unu-liga (ne transitiva) transitiva aŭ du-liga (transitiva):

Frazo	Du-liga verbo (transitiva)	Unu-liga verbo (ne transitiva)
	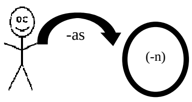	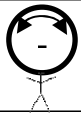
Kio_ amuzas mi_ estas la rok-muziko		
Ŝi_ nomis la bebo_ Petro		
Ĉu mortis la poeto_?		
Ne veku mi_ antaŭ la oka		
Aperis tre granda truo_ sur la strato		
Kiam bolos la akvo_ aldonu la viando_ al la poto_		
Brulu la ligno_ - li laŭte anoncis		
Ĉu vi_ aŭdis tiu_ terura_ bruo_?		
Pendas bantuko_ de la ŝnuro		
Ĉu ankoraŭ daŭras la koncerto_?		
Doloras al mi la kapo_		
Verŝajne falis la turo_ de la preĝejo		
Ĉu vere tio_ ne interesas vi_?		
Kiam okazis tio_, mi_ tute ne konsciis		
Pasas la monatoj_ kaj mi komencas iĝi nervosa_		
Veturu vi_ kun Karlo		

5. Uzu la ĝustan verbon aldonante iun sufikson se necese

En tiu epoko Esperanto tute ne *............is* min	interesi

Esperanto-kurso por progresantoj	Dato: 16.3.1 Versio: 1	Xosé Conde CC BY NC SA

Nitra ne multe ....*is*de kiam mi ne loĝas tie	ŝanĝi
Ni ....*is*vespermanĝi tre malfrue	komenci
Je kioma horo ....*as*la vendejo?	fermi
Parolu pli mallaŭte se vian filon vi ne volas ....*i*	veki
Certe: ....*as*bruo la tutan tempon	audi
Se vi zorgas pri la planto, ĝi ....*os*granda kaj forta	fari
Kiam ....*as*la unua periodo por aliĝi a la kongreso?	fini
Bonvolu ne ....*i*: ni laboras	ĝeni
Ĝi ....*is*tro multan tempon kaj nun ne estas manĝebla	kuiri
............*is*granda grupo da homoj por rigardi la akcidenton	Kolekti
Ĉu ankoraŭ ne ....*is*?	komenci
Ne zorgu: mi ....*os*	fari
Marta, pri kiu li ....*as*, komplete fajfas pri li	interesi
Planu, ...*u* kaj enspezu la monon	konstrui
Ĉu vi ....*is* aŭ ne?	fini
Li ....*is* dum tri horoj kaj nun estas laca	kuiri
Kion vi ....*os* en la urbo, vi ne plu ....*os*	perdi, trovi
Francio ....*is* kelkajn leĝojn dum la lastaj jaroj	ŝanĝi
Tiujn paperojn ne ....*u*, sed tiujn aliajn jes	rompi
Mi ne vidas kion li ....*us*	malfermi
............*u* vi, kiu havas ruĝan ĉapelon	turni
Rigardu: ....*is* la katidoj kaj trinkis la lakton	veki
Mi ....*is* ke la registaro ....*os* la regulojn	aŭdi,ŝanĝi
Ĉiujn vestaĵojn ....*is* mi, li nur helpis	vendi
Ĉi tie ....*as* poŝtelefonoj tre facile	vendi
Mi venis, ...*is* kaj venkis	vidi